

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hiipakka, M., Lähteenmäki, E., Kanto, P., Korhonen, M., Kämäri, T. & Nikkilä, A. (2020)
KiertotalousAMK-hankkeen päätöswebinaarissa summattiin yhteisiä saavutuksia. TAMK-blogi,
16.12.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/kiertotalousamk-hankkeen-paatoswebinaarissa-summattiin-yhteisia-saavutuksia/>

KiertotalousAMK-hankkeen päätöswebinaarissa summattiin yhteisiä saavutuksia

16.12.2020 — Arja Hautala

Olemme olleet mukana OKM:n rahoittamassa Kiertotalousosaamista ammattikorkeakouluihin -hankkeessa, joka on päättymässä. Kolmivuotisen valtakunnallisen hankkeen tavoitteena on ollut uudistaa monialaista ammattikorkeakouluopetusta laadukkaammaksi ja avoimemmaksi edistämällä kiertotalousosaamista ja yhteistyötä ammattikorkeakouluissa kansainvälisyyttä korostaen (KiertotalousAMK n.d.). TAMK:n järjestämä hankkeen päätöswebinaari 26.11. tarjosi vielä mahdollisuuden palata yhteisen tekemisen äärelle kertaamaan hankkeen aikana tapahtunutta ja summaamaan hankkeen tuloksia.

AMKit hyväksyivät kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelman

Tänä syksynä ammattikorkeakoulut ovat hyväksyneet Arenen (2020) julkaiseman Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelman, jonka aikaansaamiseksi ja vauhdittamiseksi myös KiertotalousAMK-hankkeen toimijat ovat olleet aktiivisia. Webinaariin kutsuttu Arenen **Petri Lempinen** esitteli ohjelmaa, jonka tavoitteeksi on asetettu kestävyys, vastuullisuus ja hiilineutraalius ammattikorkeakouluissa vuoteen 2030 mennessä (Arene 2020).

Ammattikorkeakouluilla ja niiden kumppaneilla sekä ammattikorkeakoulusta valmistuvilla opiskelijoilla on merkittävä rooli, kun tavoitteena on ilmastonmuutoksen torjuminen, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä kestävä työ-, kulttuuri- ja elinkeinoelämän aikaansaaminen. Ohjelmassa todetaan, että ammattikorkeakoulujen tehtävä on rakentaa yhdessä työ- ja elinkeinoelämän kanssa globaalisti kestävää, kohtuullista ja oikeudenmukaista tulevaisuutta. Ohjelman hyväksymisen myötä ammattikorkeakoulut sitoutuvat tavoitteeseen kasvattaa yhteiskunnan vastuullista kehittymistä edistävää kädenjälkeä. Tämä toteutuu koulutuksen tarjoamisen ja TKI-toiminnan muodossa. Vastaavasti ammattikorkeakoulut sitoutuvat pienentämään toiminnastaan aiheutuvaa jalanjälkeä. Tämän ammattikorkeakoulut saavuttavat olemalla hiilineutraaleja vuoteen 2030 mennessä. (Arene 2020.)

TAMKissa on jo päästy hyödyntämään hankkeessa tuotettuja materiaaleja

Ammattikorkeakouluista valmistuvat ovat avainasemassa, kun yhteiskunnassa tehostetaan siirtymistä kiertotalouteen. Siksi on tärkeää, että kiertotalouden periaatteita ja systeemijattelua saadaan levitettyä monipuolisesti ja tehokkaasti eri koulutuksiin. Hankkeessa on tuotettu eri AMKien edustajista koostuvissa työpaketeissa oppimateriaalia avoimesti kaikkien käyttöön. Seminaarissa todettiin, että kaiken kaikkiaan oppimateriaalia on tuotettu yli 250 opintopisteen verran. Hankkeen loppuraportin mukaan opintopisteitä on tuotettu jopa noin 400 (Kiertotalousosaamista ammattikorkeakouluihin 2020). Tästä TAMKissa tuotettujen pisteiden osuus on noin 20 opintopistettä. Oppimateriaali ja sen pilotoinnit ovat koituneet välittömästi TAMKilaisten eduksi.

Hankkeessa tuotettiin esim. opettajaopiskelijoille tarkoitettu 5 op:n Kiertotalouskoulu-opintopaketti, joka syyslukukauden päätteeksi pilotoitiin TAOKissa. Pilotti on tiivistetty 3 opintopisteseen siten, että sisällössä painottuvat ennen muuta kiertotalousopetuksen pedagogiikkaan liittyvät erityispiirteet. Aktiivinen joukko TAOKin opiskelijoita pääsi tehokkaasti edenneellä valinnaisella opintopaketilla pohtimaan ja suunnittelemaan, miten he voisivat liittää kiertotaloutta niin sisällöt, verkostot kuin pedagogiikka huomioiden edustamansa alan opetukseen.

Hankkeessa toimiminen oli myös henkilökohtainen oppimiskokemus

Webinaarin päätteeksi jokainen webinaariin osallistunut sai mahdollisuuden sanallistaa hankkeen antia itselleen henkilökohtaisesti (kuvio 1).

KUVIO 1. KiertotalousAMK-hankkeessa opittua

Vaikka ison, valtakunnallisen hankkeen toteuttamisessa on omat haasteensa, me TAMKilaiset olemme muiden hankkeeseen osallistuneiden lailla kokeneet hankkeen palkitsevana ja opettavana. Yhteinen ymmärrys kestäväyydestä ja kiertotaloudesta on lisääntynyt, ja kiertotalouden sisällyttäminen omaan opetukseen on niin ymmärryksen vahvistumisen kuin valmiiden oppimateriaalien ansiosta helpottunut.

“Oli hienoa olla mukana tuottamassa opetusmateriaalia kiertotaloudesta. Hankkeen antia oli muun muassa yhteistyö ja verkostoituminen muiden ammattikorkeakoulujen toimijoiden kanssa. Tässä pääsi aitiopaikalta näkemään, minkälaista kiertotalouden asiantuntemusta meillä ammattikorkeakoulukentällä onkaan. Myös oman korkeakoulun sisällä tehtiin tiivistä yhteistyötä, mikä avasi kiertotaloutta itselle aivan uudella tavalla. Vaikka omaa kiertotalouden opetusmateriaalia tuottaessa tulikin työskennellä melko rajallisen aihealueen parissa, niin hankepalaverissa pääsi kuulemaan laajemminkin hankkeen toimista ja kiertotalouden eri näkökulmista. Hankkeessa toimiminen on myös avannut uusia ajatuksia kiertotalouden sisällyttämisestä omaan opetukseeni.”

“Itselleni opettajana on ollut valaisevaa löytää uusia näkökulmia kiertotalouteen ja puhkaista oma kiertotalouskupla, jossa asioita on saattanut tarkastella sangen suppeastikin – aina oman asiantuntemuksen ja tutkimuksen kautta. Opettajaopiskelijoille suunnatussa pilotissa löysimme yhdessä opiskelijoiden kanssa kiinnostavia näkökulmia kiertotalouteen ja havaitsimme, että kiertotalouden konsepti on varsinkin mediaseurannassa tehtyjen havaintojen perusteella vielä suurelle yleisölle vaikeasti hahmotettava kokonaisuus. Pilotti on osoittanut, että on olennaista ja tarpeellista avata kiertotalouden terminologiaa ja konseptia yhä edelleen ja että meillä kaikilla on yhteinen vastuu kiertotalouden tutuksi tekemisessä ja varsinkin kiertotalouden palvelumallien omaksumissa.”

“Koin mielenkiintoisena opetusmateriaalin suunnittelun ja tekemisen kansainvälisille opiskelijoille. Tuli tunne, että suomalainen yhteiskunta on suunnannäyttävä ja edelläkävijä kiertotalouteen perustuvassa ajattelussa maailmanlaajuisesti. Suomessa sekä opetetaan että toimitaan kestävien arvojen perusteella korkealla tasolla verrattaessa moniin muihin maihin ja kulttuureihin. Opiskelijoilta saamani palautteen avulla työstin materiaalia ja tätä

tehdessäni opin kiertotaloudesta itsekin paljon. Iloitsen myös siitä, että saimme käyttöömmme valtavan laajan materiaalipankin, jota voi hyödyntää jatkossa opetuksessa.”

“Opetusmateriaalin toteutus opiskelijoiden projektiopintoina antoi uuden näkökulman Suomen teollisuuspuistoihin ja kiertotalouspuistoihin. Perehtyminen teollisuus- ja kiertotalouspuistoihin, niiden syntymisen edellytyksiin sekä kuntien, yritysten ja kotitalouksien välisiin symbiooseihin antoi uutta osaamista. Tämän päivän ja tulevaisuuden tavoitteena on materiaalien kierrätys ja uudelleen käyttö, energian talteenotto ja fossiilisten raaka-aineiden korvaaminen uusituilla raaka-aineilla.”

”Monista toimijoita koostuvassa hankkeessa on ollut omat haasteensa esimerkiksi sitoutumisen suhteen tai hanketoimijoiden vaihtuessa kesken kaiken, ja hankkeen kuluessa muuttuva tai puuttuva ohjeistus. Toisaalta ihmisistä on löytynyt uskomatonta venymiskykyä ja yhteisöllisyyttä, yhdessä tekemisen iloa ja uskallusta kokeilla uutta. Iloa on tuottanut myös, että materiaalia on viety avointen oppimateriaalien portaaliin, jossa se on kenen tahansa käytettävissä. Tämä jos mikä edistää kiertotalouden jalkauttamista osaksi opetusta ja lopulta myös koko yhteiskuntaa. On vain uskallettava oppia pois vanhoista ja tutuista käytänteistä.”

Arenen kestävä kehitys ja vastuullisuuden ohjelmaan sitoutumisen myötä kestävyys tulee olemaan olennainen osa kaikkea toimintaamme TAMKissa. Hankkeessa luotujen verkostojen ja monipuolisen, pilotoidun oppimateriaalin ansiosta meillä TAMKissa samoin kuin muissa ammattikorkeakoulussa on erinomaiset edellytykset vahvistaa opiskelijoiden kiertotalousymmärrystä ja -osaamista, jota tarvitaan pyrkimyksissä kohti valtakunnallisia ja globaaleja kestävä kehityksen tavoitteita.

Lähteet:

Arene ry. 2020. Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu.

Ammattikorkeakoulujen kestävä kehityksen ohjelma. Pdf-dokumentti. Luettu 7.12.2020.

http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/Kest%C3%A4v%C3%A4%20vastuullinen%20ja%20hiilineutraali%20ammattikorkeakoulu.pdf?_t=1606145574

KiertotalousAMK. n.d. Hankkeen verkkosivut. Luettu 7.12.2020.

<https://kiertotalousamk.turkuamk.fi/>

Kiertotalousosaamista ammattikorkeakouluihin. 2020. Lapin ammattikorkeakoulu. Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset 15/2020. Luettu 7.12.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-362-1>

Teksti:

Marita Hiipakka, projektipäällikkö, lehtori, TAMK Rakennettu ympäristö ja biotalous

Eija Lähteenmäki, lehtori, TAMK Pedagogiset ratkaisut

Piia Kanto, lehtori, TAMK Rakennettu ympäristö ja biotalous

Maarit Korhonen, lehtori, TAMK Rakennettu ympäristö ja biotalous

Tiiti Kämäri, tuntiopettaja, TAMK Rakennettu ympäristö ja biotalous

Arto Nikkilä, laboratorioinsinööri, TAMK Rakennettu ympäristö ja biotalous

Kuva: Jonne Renvall